

A close-up photograph of a hand holding a golden chalice. The chalice is ornate, with a wide rim and a body decorated with intricate patterns. A paten, a small golden plate, is held above the chalice. The background is a soft, out-of-focus blue and white.

SAN XOÁN DE ÁVILA

O camiño de renovación teolóxica e pastoral que iniciou o Concilio Vaticano II, do que o actual proceso sinodal quere ser un modo da súa recepción, non puxo no centro a reforma das estruturas eclesiásticas, que tamén fixo posible; senón a resposta á gran pregunta moderna: ten o Evanxeo aínda algún significado para o mundo? O Concilio falou entón de Xesucristo como lumen gentium, da súa persoa e a súa misión como unha novidade decisiva, que transcende toda posibilidade humana e que realiza o misterio de unidade con Deus e entre os homes, do cal a Igrexa é no mundo como o sacramento, signo e instrumento.

Estas afirmacións conciliar constitúen o corazón mesmo da proposta cristiá, e por tanto tamén da comprensión da nosa vocación sacerdotal. Non poñemos a nosa esperanza en primeiro lugar nas estruturas eclesiásticas. Á identidade sacerdotal perténcelle esencialmente a relación histórica con Xesucristo mesmo, único e eterno sacerdote, que establece para sempre a relación do home con Deus. Tamén o rostro de cada un de nós está determinado pola historia boa dunha vocación.

De feito, a participación dos apóstolos na misión de Xesucristo tivo como condición de posibilidade ser introducidos á comprensión da súa Persoa e da súa obra, da natureza do amor do Pai. Necesitou un proceso de acompañamento, de discipulado, de permanencia na unidade co Señor Xesús, que El mesmo considerou imprescindible e á que deu forma definitiva na Última Cea: os Doce reciben o seu Corpo e o seu Sangue, e son chamados a permanecer con El máis aló da morte, participando da vida do Reino, manifestada xa na resurrección do Señor, glorificado polo Espírito.

Esta comprensión do Evanxeo iluminará todo o ministerio apostólico, que non se concibirá xa nunca separado da Última Cea; que se entenderá como servizo a Xesucristo e anuncio aos homes de que nel, na súa cruz e na súa resurrección, atópase o sentido e a plenitude á que están destinadas todas as cousas. O ministerio nace cunha conversión, coa corrección da procura mundana de dominio, coa apertura á revelación de Deus en Xesús. Será, para sempre, testemuño e anuncio da vida en comunión con Cristo, como o don maior, grazas ao cal florece a vida do home na verdade e o amor, en camiño cara ao seu destino de salvación.

Esta prioridade radical da obra salvífica de Cristo determina a finalidade e o sentido do sacerdocio ministerial, que fai presente na Igrexa a Xesucristo como Aquel que antecede a todos, que abriu o camiño da reconciliación e da unidade co Pai, que é a verdade e a vida do mundo.

Os sacerdotes sempre necesitamos lembrar que o noso peculiar servizo non é de ningún xeito expresión dun poder humano, como a actividade de alguén que obraría en nome propio ou por delegación doutros, e que non reenviaría máis aló da propia subxectividade. A nosa vida sacerdotal fúndase na memoria da nosa vocación. Facer presente a persoa e a acción do Señor non é posible desde as meras capacidades humanas, senón que presupón unha relación con El, un don e un mandato, un envío. Como Cristo chamou e deu aos apóstolos unha participación na súa misión – *quen acolla ao que eu envíe, acólleme a min*[1]–, para que fosen *embaixadores* seus, coma se Deus exhortase por medio *deles*[2], os seus sucesores e colaboradores seguen recibindo no sacramento da orde unha participación na misión de Xesucristo, un “don espiritual” que lles permite ser instrumentos da súa presenza, actuar “en persoa” do mesmo Cristo, Mestre, Sacerdote e Pastor.

Toda a teoloxía sacramental común na Igrexa occidental, de tradición agostiña, ensina precisamente que o don espiritual recibido no sacramento fai do ministro un servidor. A resposta sacerdotal foi sempre un poñerse ao dispor, nun xesto de fe e amizade verdadeira, para ser como un signo e instrumento de Cristo que, por medio do seu Espírito, é o verdadeiro suxeito que obra na Palabra e os sacramentos.

[1] Xn 13,20

[2] 2Co 5,20

O ministro, por tanto, non poderá pretender ser o principio da vida nova do fiel, substituíndose ao Espírito de Cristo; nin determinar el a natureza do servizo ao que está chamado e da Comuñón á que serve. Ao contrario, a misión do sacerdote implica neste a memoria do Señor e unha subordinación humilde. O seu significado, a súa autoridade na Igrexa radica paradoxalmente na súa obediencia: provén de obrar en representación Doutro, *in persona Christi*, gardando e transmitindo o Evanxeo recibido, estando sometido á Palabra de Deus e ás súas formas de transmisión na historia.

Por iso, para poder celebrar e anunciar realmente a Palabra e os sacramentos de Cristo, o ministerio debe exercerse na comuñón de la Igrexa, cos sucesores dos apóstolos e o sucesor de Pedro. De modo que separarse da comuñón eclesial pon en cuestión a súa fecundidade espiritual; e pode chegar mesmo a imposibilitar o exercicio do poder sacro, na mesma medida en que a separación afecta a substancia da Palabra e dos sacramentos: nesa medida, o ministro, obrando, non faría nada con valor real.

O sacerdocio ministerial é un signo sacramental da precedencia de Xesucristo, cabeza de la Igrexa, e da necesidade de vivir na comuñón eclesial que El segue xerando; El xéraa “no Espírito Santo por medio do Evanxeo e da Eucaristía”[3].

[3] Christus Dominus 11

[4] Mc 10,45

O definir a súa misión como “servizo” non restrinxe a liberdade nin a dignidade da persoa, que, ao contrario, foi chamada nun xesto radical de confianza e de comuñón, ofrecida sen límites aos seus polo Señor. De feito, Cristo mesmo definiu a súa propia misión como “servir e dar a vida como rescate por moitos”[4]. A “diaconía” é, pois, para o sacerdote forma de participación no mesmo Espírito de Cristo, e resposta persoal ao don desta comuñón; é dar a vida como o seu Mestre, tamén nun xesto de amor, de entrega á obra divina de salvación dos homes.

O ministerio é así un servizo ao Evanxeo, á unidade dos fieis na fe e na comuñón; e, por tanto, é un servizo á Igrexa. E é igualmente, ao mesmo tempo, un servizo a todos os homes, ao seu destino verdadeiro, á fraternidade, a reconciliación e a paz que están fundamentadas no don de Cristo.

Como sacerdotes, sabemos que, coa propia entrega persoal e o propio servizo, participamos do máis íntimo da misión salvadora de Xesucristo. Esta é a esperanza que anima o noso ministerio e, ao mesmo tempo, o que nos permite levar a cabo na paz unha tarefa sempre desproporcionada: ser testemuñas privilexiadas das grandes obras de Deus a favor dos homes; é dicir, da iniciativa redentora de Cristo e do seu froito, a reconciliación e a unión íntima co Pai e entre os homes, por camiños de graza e de verdade.

+ Alfonso,
Bispo de Lugo